

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Soudní dvůr Evropské unie aktuálně posuzuje otázku přípustnosti otisků prstů na vnitrostátních dokladech totožnosti

Tento článek představuje stručné shrnutí základních souvislostí ve vztahu ke skutečnosti, že na základě předběžné otázky položené německým správním soudem se Soudní dvůr Evropské unie aktuálně zabývá otázkou, zdali je přípustné, aby vnitrostátní doklady totožnosti (jako např. občanské průkazy) obsahovaly otisky prstů coby biometrický osobní údaj umožňující identifikaci držitele takového dokladu.

Právní úprava

Problematika používání otisků prstů na vnitrostátních dokladech totožnosti je na úrovni Evropské unie upravena primárně nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1157 ze dne 20.06.2019 o posílení zabezpečení průkazů totožnosti občanů Unie a povolení k pobytu vydávaným občanům Unie a jejich rodinným příslušníkům, kteří vykonávají své právo volného pobytu („**Nařízení**“).

Nařízení přitom vychází z předpokladu, že na úrovni Evropské unie je nutné především zvýšit zabezpečení dokladů totožnosti, zabránit jejich případnému padělání či jinému zneužití a rovněž usnadnit identifikaci držitele dokladu, čehož by mělo být dosaženo mimo jiné právě uváděním biometrických osobních údajů na dokladu totožnosti, které umožňují identifikaci příslušné osoby jako držitele dokladu.

Dle Nařízení by při ověřování pravosti dokladu a totožnosti držitele měla být primárně využívána kontrola prostřednictvím zobrazení obličeje a v případě nutnosti pak kontrola prostřednictvím otisku prstů. Nařízení však uvedení otisků prstů na příslušných dokladech totožnosti přímo předpokládá.[\[1\]](#)

Požadavky Nařízení byly v českém právním prostředí implementovány do zákona č. [269/2021](#) Sb., o občanských průkazech, který výslovně stanovuje, že občanské průkazy vydávané v České republice budou obsahovat biometrické údaje ve smyslu Nařízení, když biometrickými údaji se rozumí zobrazení obličeje a otisky prstů rukou.[\[2\]](#)

Obdobná právní úprava byla v srpnu 2021 přijata rovněž ve Spolkové republice Německo, když nově vydávané německé vnitrostátní doklady totožnosti obsahují (obdobně jako v České republice) mimo jiné dva otisky prstů držitele daného dokladu.

Pozadí soudního sporu ve Spolkové republice Německo

V rámci soudního řízení před německým správním soudem ve Wiesbadenu[\[3\]](#) byla řešena otázka, zdali povinnost shromažďovat a uchovávat biometrické osobní údaje pro účely jejich použití na vnitrostátních dokladech totožnosti zakotvená Nařízením (ne)odporuje právu na respektování soukromého a rodinného života a právu na ochranu osobních údajů zakotvených v Listině základních práv Evropské unie.[\[4\]](#)

Základním předpokladem pro danou otázku je přitom skutečnost, že Listina základních práv Evropské unie vyžaduje, aby osobní údaje byly zpracovány korektně, k přesně stanoveným účelům a na základě souhlasu dotčené osoby nebo na základě jiného oprávněného důvodu stanoveného zákonem.^[5]

Vzhledem k tomu, že dle příslušné právní úpravy ve Spolkové republice Německo je vydání občanského průkazu všem občanům obecně povinné, není dle názoru příslušného německého soudu možné uvažovat o dobrovolně uděleném souhlasu držitele průkazu s použitím otisků prstů a je tedy nutné zkoumat, zdali existuje jiný oprávněný důvod pro takové zpracování osobních údajů.^[6]

Otisky prstů na německém vnitrostátním dokladu totožnosti jsou přitom v jeho čipu (obdobně jako je tomu v České republice) uloženy tak, že mohou být zobrazeny jako úplné obrázky otisků prstů příslušného držitele daného průkazu. Dle německého správního soudu je proto nutné dále zkoumat skutečnost, zdali taková forma zpracování osobních údajů neodporuje zásadě minimalizace zpracování osobních údajů ve smyslu GDPR.^[7]

Dle názoru příslušného německého soudu totiž mohou existovat určité šetrnější metody zpracování osobních údajů, které zobrazují pouze charakteristické části otisků prstu, když uložení kompletního otisku prstů na dokladu totožnosti může naopak zvyšovat riziko krádeže identity v případě úniku dat.

Německý soud rovněž zdůraznil odlišné využití vnitrostátních dokladů totožnosti (jakými jsou typicky občanské průkazy) od cestovních dokladů (typicky cestovních pasů), pro které je rovněž vyžadováno uvedení otisku prstů držitele takového cestovního průkazu. Vzhledem ke skutečnosti, že cestovní pas je vydáván čistě na základě žádosti konkrétní osoby, je další otázkou, zdali by v určitých intencích bylo možné uvažovat o jisté formě udělení souhlasu se zpracováním otisků prstů právě na základě podané žádosti o vydání cestovního dokladu. Použití cestovního dokladu s vyobrazením otisku prstů k prokazování totožnosti mimo území Schengenského prostoru (jelikož pro cestování v rámci Schengenského prostoru většinou postačuje právě vnitrostátní doklad totožnosti) navíc dle názoru německého soudu může být opodstatněné vzhledem k vyšším nárokům na bezpečnost a identifikaci držitele průkazu, na rozdíl od takového prokazování vnitrostátním dokladem totožnosti např. v rámci běžného života při návštěvě bank, úřadů či dalších institucí.

S ohledem na uvedené skutečnosti byla proto daná záležitost ve formě předběžné otázky předložena Soudnímu dvoru Evropské unie k posouzení souladu požadavku na uvádění biometrických osobních údajů ve formě otisků prstů na vnitrostátních dokladech totožnosti s právem Evropské unie, zejména s příslušnými ustanoveními Listiny základních práv Evropské unie a GDPR.^[8]

Závěr

Ačkoliv Soudní dvůr Evropské unie o dané předběžné otázce dosud nerozhodl, je nutné poznamenat, že přípustností používání biometrických prvků v cestovních dokladech vydávaných členskými státy se Soudní dvůr Evropské unie již zabýval, když ve stručnosti shledal, že zásah do soukromí v podobě požadavku na použití otisku prstů v cestovních dokladech je přiměřený s ohledem na požadovanou ochranu cestovních dokladů proti jejich zneužití.^[9]

Zůstává tedy otázkou, jaké stanovisko Soudní dvůr Evropské unie zaujme k aktuálně řešené předběžné otázce a zdali jeho rozhodnutí bude mít dopady na úpravu pravidel pro využívání biometrických osobních údajů na vnitrostátních dokladech totožnosti vydávaných jednotlivými členskými státy.

Mgr. Martin Winter,
advokát

Mgr. Jolanta Niedoba
právník

Doležal & Partners s.r.o., advokátní kancelář

Růžová 1416/17
110 00 Praha

Koliště 1912/13
602 00 Brno

tel.: +420 222 544 201

e-mail: office@dolezalpartners.com

[1] Viz čl. 3 odst. 5. Nařízení.

[2] Viz § 5 odst. 1 písm. a) bod 10. zákona č. [269/2021](#) Sb., o občanských průkazech.

[3] Soudní řízení vedené pod sp. zn. 6 K 1563/21.WI.

[4] Viz čl. 7 a 8. Listiny základních práv Evropské unie (2021/C 326/02).

[5] Viz čl. 8 odst. 2 Listiny základních práv Evropské unie.

[6] Viz soudní řízení vedené správním soudem ve Wiesbadenu pod sp. zn. 6 K 1563/21.WI.

[7] Viz čl. 5 odst. 1 písm. c) nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 ze dne 27.04.2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES.

[8] Řízení o předběžné otázce aktuálně probíhá pod sp. zn. C-61/22.

[9] Rozsudek Soudního dvora Evropské unie ze dne 17.10.2013, sp. zn. C-291/12.

© EPRAVO.CZ – Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Nařízení PPWR: cesta do pekla dlážděná dobrými úmysly](#)
- [AML - od zákona č. 253/2008 Sb. k AMLR: co konkrétně musí česká povinná osoba změnit do roku 2027](#)
- [EUDAMED: Jednotná databáze mění pravidla hry na trhu zdravotnických prostředků](#)
- [Evropská unie mění pravidla plateb: více odpovědnosti, intenzivnější zpracování dat, více kontrol](#)
- [Revize zájezdové směrnice: co přináší, co hrozilo a co to znamená pro praxi](#)
- [Novinky z české a evropské regulace finančních institucí za měsíc květen 2026](#)
- [Sport versus EU – aktuální sportovní kauzy rozhodované Soudním dvorem EU](#)
- [Postavení finančního arbitra v kontextu nařízení Brusel I bis - Funkční pojetí „soudu“, osvědčení podle čl. 53 a možnost výkonu nálezu v jiných členských státech EU](#)
- [ESG Simple jako praktická opora pro ESG reporting malých a středních podniků](#)
- [Novinky z české a evropské regulace finančních institucí za měsíc duben 2026](#)
- [Dvě kiwi denně: EU schválila první zdravotní tvrzení pro čerstvé ovoce](#)